

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 14. janvārī
(OR. en)

5031/20

LIMITE

CFSP/PESC 4
COPS 2
CLIMA 2
DEVGEN 1
ENV 3
ONU 1
RELEX 2

PIEZĪME

Sūtītājs:	Politikas un drošības komiteja
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
Temats:	Padomes secinājumi par klimata diplomātiju

Pielikumā pievienots projekts Padomes secinājumiem par klimata diplomātiju.

Projekts – Padomes secinājumi par klimata diplomātiju

1. Klimata pārmaiņas ir eksistenciāls drauds cilvēcei un bioloģiskajai daudzveidībai visās valstīs un reģionos, tādēļ ir steidzami nepieciešama kolektīva atbildes rīcība. Eiropas Savienība apliecina līderību un uzņem atbildību. Eiropadomes 2019. gada 12. decembra secinājumos ir apstiprināts mērķis līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu ES saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem. Ņemot vērā arī Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) īpašo ziņojumu par globālo sasilšanu par 1,5 °C, Eiropas Komisija iepazīstināja ar savu Eiropas zaļo kursu, kurā ir izklāstīti priekšlikumi visas ekonomikas pārkārtošanai un ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijai, tiecoties to veidot gan taisnīgu, gan iekļaujošu, un kura mērķis ir saglabāt pārticību, vienlaikus aizsargājot mūsu planētu. ES līderība, rādot priekšzīmi, ir būtiska kopējo pasaules mēroga centienu pastiprināšanai.
2. Jaunākās zinātniskās atziņas, tostarp Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) ziņojumi, liecina, ka, neraugoties uz pasaules mēroga centieniem, emisijas pasaulē turpina pieaugt. Konstatējums, ka Arktika sasilst vairāk nekā divreiz ātrāk nekā pasaule vidēji, vieš īpašas bažas, jo tas rada nopietnas sekas visā pasaulē. Nesenie ziņojumi par to, ka Vidusjūras reģions ir viens no klimata pārmaiņu ietekmes "karstajiem punktiem", kur nokrišņu daudzums samazinās un temperatūra paaugstinās, ir vēl viens iemesls nopietnām bažām, tāpat kā fakts, ka Baltijas jūra, Melnā jūra un Ziemeļjūra sasilst straujākā tempā nekā vidēji. Neatbilstība starp pašreizējo pasaules mēroga rīcības un centienu līmeni un Parīzes nolīgumā noteiktajiem mērķiem pieaug. Šo neatbilstību atspoguļo jaunatnes vadīta kustība, kas aicina rīkoties saskaņā ar zinātnes atziņām. Padome uzsver, ka 2020. gads minētajiem centieniem būs būtisks. ES aicina visas puses atjaunināt nacionāli noteiktos devumus saskaņā ar Parīzes nolīgumu un palielināt savu nacionāli noteikto devumu skaidrību, pārredzamību un saprotamību, un paziņot ilgtermiņa zemas siltumnīcefekta gāzu emisijas attīstības stratēģijas, kas ir saskaņā ar Parīzes nolīgumu un atspoguļo pēc iespējas vērienīgākus centienus, ņemot vērā to, ka ir steidzami jāvērsas pret klimata pārmaiņām.

3. Tādēļ ir ārkārtīgi steidzami jāstiprina pasaules mēroga atbildes rīcība saistībā ar ārkārtas stāvokli klimata jomā. Eiropas Savienība ir apņēmusies palīdzēt palielināt pasaules mēroga centienus un izmantos visus instrumentus, kas ir tās rīcībā, lai risinātu ar klimatu saistītās problēmas. Ir steidzami jāpalielina centieni ārpus ES. Decembra Eiropadome aicināja Komisiju un Augsto pārstāvi īpašu uzmanību pievērst klimata diplomātijai. Šī starptautiskā iesaiste balstīsies uz Eiropas Savienības pašas vērienīgajiem centieniem visās atbilstīgajās nozarēs un būs Eiropas diplomātijas svarīga prioritāte 2020. gadā.
4. Lai gūtu panākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, būtiska ir pastiprināta un pastāvīga starptautiska iesaiste. Parīzes nolīgums joprojām ir neaizstājams daudzpusējs satvars, ar ko tiek pārvaldīta rīcība klimata jomā. Tomēr Madridē notikušās ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu 25. konferences (*COP25*) rezultāti liecina, ka steidzami nepieciešams panākt, lai aktīvāk rīkotos valstis, vietējās un reģionālās iestādes, pilsoniskā sabiedrība un privātais sektors, tostarp finanšu iestādes.
5. Eiropas Savienībai ir jābudina trešās valstis pastiprināt savus centienus līdztekus Eiropas Savienībai. Eiropas Savienība vēl vairāk palīdzēs attiecīgajām pusēm pārskatīt un īstenot nacionāli noteiktos devumus, tostarp izmantojot NND partnerību, un izstrādāt vērienīgas ilgtermiņa stratēģijas, tostarp pirms *COP26* Glāzgovā, lai izvirzītu pēc iespējas vērienīgākus mērķus. Eiropas Savienība turpinās rīkoties kā konstruktīvs, bet arī prasīgs partneris. To atbalstīs visi mūsu ārējie politikas instrumenti, tostarp ilgtspējīga finansējuma un tirdzniecības politikas instrumenti, lai veicinātu drošu un ilgtspējīgu zemu siltumnīcefekta gāzu emisiju līmeni un klimatnoturīgu attīstību. Atgādinot, ka klimatneitralitāte jāpanāk tādā veidā, kas saglabā ES konkurētspēju, tostarp izstrādājot efektīvus pasākumus, ar kuriem vēršas pret oglekļa emisiju pārvirzi ar PTO savietojamā veidā, Padome atzīmē Komisijas nodomu ierosināt oglekļa ievadkorekcijas mehānismu attiecībā uz oglekļietilpīgām nozarēm. Padome atgādina, ka arī ES nolīgumi ar trešām valstīm un reģioniem dod iespējas dialogam un sadarbībai ar partnervalstīm saistībā ar klimatu un vidi. Iekārtām trešās valstīs ir jāievēro visaugstākie starptautiskie vides un drošības standarti.

6. Padome atgādina ES un tās dalībvalstu pastāvīgo apņemšanos mobilizēt vēl vairāk līdzekļu starptautiskajam klimata finansējumam. Tā ir daļa no kolektīvā attīstīto valstu mērķa līdz 2020. gadam un līdz pat 2025. gadam kopīgi mobilizēt 100 miljardus USD gadā seku mazināšanas un pielāgošanās mērķiem, izmantojot dažādus avotus, instrumentus un kanālus, saistībā ar jēgpilniem mazināšanas pasākumiem un īstenošanas pārredzamību, un uzsver, ka nepieciešams piedalīties plašākam ieguldītāju lokam. Padome atzinīgi vērtē iniciatīvas valstu un starptautiskā līmenī attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu un klimatneitralitāti, piemēram, nesen izveidoto finanšu ministru koalīciju rīcībai klimata politikas jomā un Ilgtspējīga finansējuma starptautisko platformu.
7. Līdztekus tam Komisija, Augstais pārstāvis un dalībvalstis stiprinās divpusējo iesaisti klimata rīcībā ar partnervalstīm un reģionālām organizācijām. Mēs prioritārā kārtā strādāsim ar ārpus ES esošām G20 ekonomikām, kas veido aptuveni trīs ceturtdaļas no pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijām, kā arī ar visneaizsargātākajām valstīm, kuras jo īpaši ietekmē klimata pārmaiņas, tostarp ar vismazāk attīstītajām valstīm un mazajām salu jaunattīstības valstīm, lai pielāgotos jaunajām klimata pārmaiņu reālijām un stiprinātu izturētspēju pret šo reāliju negatīvo ietekmi, un veicinātu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Šajā kontekstā ES turpinās atbalstīt, veicināt un aizstāvēt cilvēktiesības, kā arī dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm.

8. Padome uzsver, ka ir svarīgi īstenot īpaši pielāgotas pieejas sadarbībai ar trešām valstīm, ņemot vērā vajadzību pēc taisnīgas, kā arī sociāli līdzsvarotas pārkārtošanās, kas ir viens no klimata rīcības rosinātājiem. Tas nozīmē atbalstīt konkrētas darbības, ko veic citi, balstoties uz rūpīgu analīzi par to, kur iespējams gūt rezultātus, un apliecinot ieguvumus videi un ekonomikai, kā arī labumu, ko visai pasaulei dod temperatūras kāpuma apturēšana. Darbības, ar ko paātrina klimata rīcību partnervalstīs, īstenojot gan seku mazināšanas, gan pielāgošanās pasākumus, ietvers visas ekonomikas nozares – tāpat kā Eiropas Savienībā –, un tādēļ būs jāstiprina esošie divpusējie dialogi un tehniskā sadarbība. Tās dalībvalstis, kurām ir klimata un enerģētikas programmas ar ārpus ES esošām G20 valstīm, dalīsies ar pieredzi par savu divpusējo iesaisti, lai nodrošinātu saskaņotu un efektīvu ES klimata diplomātiju, kas var ietvert arī centienus novērst atmežošanu, veicināt integrētu ūdens resursu apsaimniekošanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Būtu jāizskata arī novatoriska lēmumu pieņemēju, pilsoniskās sabiedrības un uzņēmēju iesaiste, cieši koordinējot to ar esošajiem satvariem.
9. ES un Ķīnas samits Pekinā un vadītāju tikšanās Leipcigā, ES un Japānas samits, ES un Āfrikas Savienības samits, ES un Indijas samits un citi svarīgi starptautiski notikumi 2020. gadā, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas konference par okeāniem Lisabonā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu 15. konference Kuņminā, piedāvā labas iespējas gadā, kas starptautiskajās diskusijās gan par klimatu, gan par bioloģisko daudzveidību būs kritisks, stiprināt alianses un rīcību klimata un vides jomā. Komisija, Augstais pārstāvis un dalībvalstis lielāku uzsvaru liks arī uz ES tiešo kaimiņu centienu atbalstīšanu – Dienvidu kaimiņreģionā, Austrumu partnerības valstīs un Rietumbalkānos, jo īpaši tajos reģionos un nozarēs, ko pārkārtošanās skar visvairāk.

10. Eiropas Savienība ļoti labi apzinās, ka klimata pārmaiņas vairo draudus starptautiskajai stabilitātei un drošībai, jo īpaši ietekmējot tos, kas atrodas visnestabilākajās un visneaizsargātākajās situācijās, pastiprinot vides spiedienu un katastrofu risku, veicinot iztikas līdzekļu zaudēšanu un piespiežot cilvēkus pārvietoties. Augstais pārstāvis, Komisija un dalībvalstis klimata un vides faktorus un riskus, tostarp saistībā ar ūdeni, arī turpmāk ņems vērā mūsu stratēģiskajā iesaistē ar partnervalstīm un strādās pie preventīviem pasākumiem, piemēram, agrīnās brīdināšanas sistēmām. Padome turpina mudināt ANO Drošības padomi (ANO DP) un Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu izveidot ANO Drošības padomei visaptverošu informatīvo bāzi par drošības riskiem, kas saistīti ar klimatu, lai pilnībā integrētu īstermiņa un ilgtermiņa klimata un vides risku faktorus miera un drošības apdraudējumu novērtēšanā un pārvaldībā valsts, reģionālā un starptautiskā līmenī un lai izmantotu visas ANO sistēmas speciālās zināšanas nolūkā rast operatīvas atbildes reakcijas uz šiem riskiem un stiprināt ANO misijas uz vietas.
11. Padome atgādina savus 2019. gada 17. jūnija secinājumus par drošību un aizsardzību, atzīstot vides jautājumu un klimata pārmaiņu nozīmi KDAP misijās un operācijās, tostarp to ietekmi uz militāro spēju plānošanu un attīstību saistībā ar saikni starp klimatu un drošību. Padome aicina turpināt šo darbu un veicināt sadarbību starp dažādiem dalībniekiem, neskarot ES lēmumu pieņemšanas autonomiju.
12. Eiropadomes 2019. gada 12. decembra secinājumu īstenošanas nolūkā Padome aicina Augsto pārstāvi, Komisiju un dalībvalstis kopīgi un steidzami strādāt, lai līdz 2020. gada jūnijam izstrādātu stratēģisku pieeju klimata diplomātijai, kurā noteikti konkrēti darbības veidi, kā sasniegt šajos Padomes secinājumos izklāstītos mērķus. Šo uzdevumu atbalstīs ES Zaļās diplomātijas tīkls, nodrošinot pilnīgu sinerģiju ar ES enerģētikas diplomātiju, un tam mobilizēs Eiropas Savienības delegāciju un dalībvalstu vēstniecību trešās valstīs apvienotos līdzekļus. Pirms *COP26* 2020. gadā Glāzgovā Padome atgriezīsies pie šī temata.